

## ТЕМА 2. ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В РАМКАХ ООН.

### Практичне заняття № 2

#### *Теоретичні питання.*

1. Ліга Націй як прототип ООН.
2. Статут ООН, Загальна декларація прав людини (ЗДПЛ): загальна характеристика
3. Рада ООН з прав людини, Верховний комісар ООН з прав людини: повноваження із захисту прав людини.
4. Процедура розгляду повідомлень у Раді ООН з прав людини: загальна характеристика.
5. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р.: загальна характеристика. Комітет з прав людини ООН: компетенція та особливості процедури розгляду повідомлень.

#### *Питання для самоконтролю.*

1. Чи є орган, який уповноважений розглядати повідомлення щодо порушення прав, передбачених у ЗДПЛ?
2. Які статутні та договірні органи ООН здійснюють захист прав людини?
3. Які критерії прийнятності повідомлень, поданих до Ради ООН з прав людини, передбачені у Резолюції Ради ООН з прав людини 5/1?
4. У чому полягає відмінність між процедурою розгляду повідомлень у Раді ООН з прав людини на за процедурою факультативних протоколів за міжнародними договорами ООН?
5. Чи можна звернутися до Комітету ООН з прав людини з повідомленням про порушення Пакту про громадянські та політичні права з боку держави, яка ратифікувала цей пакт, але не ратифікувала Факультативний протокол до нього?
6. Чи можна звертатись до КПЛ за процедурою повідомлення, якщо аналогічні факти вже були розглянуті у процедурі Ради ООН з прав людини?
7. На підставі якого міжнародного договору в системі ООН відбулося скасування смертної кари? Чи приєдналась до нього Україна?

#### *Аналітичні завдання.*

1. Опрацюйте статті «Професор Г. Лаутерпахт – автор ідеї та першого проекту Міжнародного білля (Загальної декларації) прав людини» і «Професор Герш Лаутерпахт — перший проектант спеціального органу ООН з контролю за дотриманням її Міжнародного білля прав людини» і дайте відповіді на запитання:

1.1. *Які спільні і відмінні положення у текстах праці «Міжнародний білля прав людини» Г. Лаутерпахта та Загальної декларації прав людини?*

1.2. *Який внесок Г. Лаутерпахта в побудову універсального механізму захисту прав людини?*

2. Проаналізуйте:

- Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 «Агресія проти України»,
- Резолюцію Ради з прав людини ООН 49/1 «Становище у сфері прав людини в Україні внаслідок російської агресії» та
- Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН ES-11/3 «Зупинення прав, пов'язаних з членством Російської Федерації в Раді з прав людини ООН».

*Як саме статутні органи ООН намагаються протидіяти агресії проти України, які заходи вживають?*

*Чи ефективною, на Вашу думку, є протидія статутних органів ООН агресії Російської Федерації проти України з огляду на специфіку повноважень цих органів?*

## Практичне заняття № 3

### *Теоретичні питання.*

1. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р.: загальна характеристика. Комітет з економічних, соціальних і культурних прав: компетенція та особливості процедури розгляду повідомлень, процедура розслідувань.
2. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. : загальна характеристика. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок: компетенція та особливості процедури розгляду повідомлень.
3. Конвенція про права дитини 1989 р. : загальна характеристика. Комітет з прав дитини: компетенція та особливості процедури розгляду повідомлень.
4. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. : загальна характеристика. Комітет проти катувань: компетенція та особливості процедури розгляду повідомлень.
5. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. : загальна характеристика. Комітет по ліквідації расової дискримінації: компетенція та особливості процедури розгляду повідомлень.
6. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. : загальна характеристика. Комітет з прав осіб з інвалідністю: компетенція та особливості процедури розгляду повідомлень.

### *Питання для самоконтролю.*

1. Які міжнародні договори ООН застосовує Комітет ООН з прав дитини у процедурі розгляду повідомлень на підставі Факультативного протоколу до Конвенції про захист прав дитини?
2. Які ознаки має катування за Конвенцією проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р.?
3. Які ознаки має расова дискримінація за Міжнародною конвенцією про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р.?
4. Що означає сумісність прав, на порушення яких скаржитись автор повідомлення до Комітету ООН, з певною конвенцією чи пактом ООН?
5. Що означає такий критерій прийнятності повідомлення до буд-якого

- комітету ООН як вичерпання національних засобів захисту?
6. Протягом якого часу після вичерпання національних засобів захисту можна, як правило, звертатися з повідомленнями про порушення прав, передбачених у міжнародних договорах ООН, до різних комітетів ООН?

*Аналітичні завдання.*

1. Проаналізуйте Висновок, прийнятий Комітетом ООН з прав людини (КПЛ) на підставі пункту 4 статті 5 Факультативного протоколу, стосовно повідомлення № 3022/2017 за скаргою Р. Брацила, В. Головка та С. Конюхова:
- 2.1. Порушення яких прав стверджували автори повідомлення до КПЛ?*
  - 2.2. Чи всі скарги авторів повідомлення КПЛ визнав прийнятними?*
  - 2.3. Яких висновків дійшов КПЛ щодо суті повідомлення про порушення громадянських та політичних прав авторів?*
  - 2.4. Які рекомендації КПЛ надав державі-учасниці за результатами розгляду цього повідомлення?*
2. Проаналізуйте Висновок, прийнятий Комітетом ООН з Ліквідації дискримінації щодо жінок (Комітет) відповідно до пункту 3 статті 7 Факультативного протоколу щодо повідомлення № 87/2015 за скаргою О. Мельник, і дайте відповіді на запитання:
- 2.5. Порушення яких прав стверджував автор повідомлення до Комітету?*
  - 2.6. Чи всі скарги автора повідомлення Комітет визнав прийнятними? Які заперечення щодо прийнятності скарг автора повідомлення висловлював Уряд України?*
  - 2.7. Яких висновків дійшов Комітет щодо суті повідомлення про порушення громадянських та політичних права автора? Які аргументи Комітет навів на підтримку таких висновків?*
  - 2.8. Які рекомендації Комітет надав Україні за результатами розгляду цього повідомлення?*

*Рекомендовані джерела до практичних занять № 3 і № 4:*

1. Статут ООН. URL: [http://www.un.org.ua/images/UN\\_Charter\\_Ukrainian.pdf](http://www.un.org.ua/images/UN_Charter_Ukrainian.pdf)
2. Загальна декларація прав людини. URL: <http://kr->

- [admin.gov.ua/mol/molod/2.pdf](http://admin.gov.ua/mol/molod/2.pdf)
3. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_043](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043)
  4. Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_086](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_086)
  5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_042](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042)
  6. Факультативний протокол до Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_i50](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_i50)
  7. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_207](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207)
  8. Факультативний протокол до Конвенції ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок від 06.10.1999. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_794](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_794)
  9. Конвенція про права дитини 1989 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_021](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021)
  10. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_160](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_160)
  11. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_085](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085)
  12. Факультативний протокол до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_f48](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f48)
  13. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_105](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105)
  14. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_g71](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71)
  15. Факультативний протокол до Конвенції про права осіб з інвалідністю від 13.12. 2006 URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_g72](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g72)
  16. Рабінович П. Професор Герш Лаутерпахт – перший проєктант спеціального органу ООН з контролю за дотриманням її Міжнародного білля прав людини. *Право України*. 2017. № 4. С. 26-33
  17. Рабінович П. Професор Г. Лаутерпахт – автор ідеї та першого проєкту Міжнародного білля (Загальної декларації) прав людини / П. Рабінович, В. Особа. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. №

4 (75). С. 3-10.

18. Висновки, прийняті Комітетом ООН з Ліквідації дискримінації щодо жінок відповідно до пункту 3 статті 7 Факультативного протоколу щодо повідомлення № 87/2015 за скаргою О. Мельник URL: <https://minjust.gov.ua/m/visnovki-komitativ-oon-na-povidomlennya-gromadyan-ukraini>
19. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 «Агресія проти України», Резолюція Ради з прав людини ООН 49/1 «Становище у сфері прав людини в Україні внаслідок російської агресії». *Організація Об'єднаних Націй у спробах протидіяння агресії Російської Федерації проти України* / укладачі: П. Рабінович, Р. Тополевський, Т. Дудаш, В. Гончаров, А. Наконечна. Інформаційний бюлетень. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2023. Вип. 3. 38 с. URL: [https://www.academia.edu/97931234/Організація\\_Об\\_єднаних\\_Націй\\_у\\_спробах\\_протидіяння\\_агресії\\_Російської\\_Федерації\\_проти\\_України\\_укладачі\\_П\\_Рабінович\\_Р\\_Тополевський\\_Т\\_Дудаш\\_В\\_Гончаров\\_А\\_Наконечна\\_Інформаційний\\_бюлетень\\_Львів\\_Видавництво\\_ЛОБФ\\_Медицина\\_і\\_право\\_2023\\_Вип\\_3\\_38\\_с](https://www.academia.edu/97931234/Організація_Об_єднаних_Націй_у_спробах_протидіяння_агресії_Російської_Федерації_проти_України_укладачі_П_Рабінович_Р_Тополевський_Т_Дудаш_В_Гончаров_А_Наконечна_Інформаційний_бюлетень_Львів_Видавництво_ЛОБФ_Медицина_і_право_2023_Вип_3_38_с)
20. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН ES-11/3 «Зупинення прав, пов'язаних з членством Російської Федерації в Раді з прав людини ООН». *Організація Об'єднаних Націй у спробах протидіяти агресії Російської Федерації проти України* / укладачі: П. Рабінович, Р. Тополевський, Т. Дудаш, В. Гончаров, А. Наконечна. Інформаційний бюлетень. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2023. Вип. 4. 10 с. URL: [https://www.academia.edu/105355247/Організація\\_Об\\_єднаних\\_Націй\\_у\\_спробах\\_протидіяти\\_агресії\\_Російської\\_Федерації\\_проти\\_України](https://www.academia.edu/105355247/Організація_Об_єднаних_Націй_у_спробах_протидіяти_агресії_Російської_Федерації_проти_України)